

UCHWAŁA NR 436
SENATU UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO

z dnia 25 marca 2015 roku

w sprawie wytycznych dotyczących projektowania i uchwalania programów kształcenia dla kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Zielonogórskim

Na podstawie art. 62 ust. 1 w związku z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j.: Dz. U. z 2012 r., poz. 572 z p. zm.) uchwała się, co następuje:

DEFINICJE

§1

Użyte w uchwale określenia oznaczają:

1. ustawa - ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 572 z p. zm.),
2. program kształcenia - opis zakładanych przez uczelnię spójnych efektów kształcenia, zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, określany dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, a także formy studiów oraz opis procesu kształcenia prowadzącego do osiągnięcia tych efektów, wraz z przypisanymi do poszczególnych modułów tego procesu punktami ECTS. Na program kształcenia składają się:
 - opis zakładanych efektów kształcenia,
 - program studiów;
3. poziom kształcenia – studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie;
4. studia pierwszego stopnia – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji pierwszego stopnia;
5. studia drugiego stopnia – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający co najmniej kwalifikacje pierwszego stopnia, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji drugiego stopnia;
6. jednolite studia magisterskie – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji drugiego stopnia;
7. kwalifikacje pierwszego stopnia – efekt kształcenia na studiach pierwszego stopnia, zakończonych uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata, inżyniera lub równorzędnego określonego kierunku studiów i profilu kształcenia, potwierdzony odpowiednim dyplomem;
8. kwalifikacje drugiego stopnia – efekt kształcenia na studiach drugiego stopnia,

zakończonych uzyskaniem tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera lub równorzędnego określonego kierunku studiów i profilu kształcenia, potwierdzony odpowiednim dyplomem;

9. profil kształcenia – profil praktyczny lub profil ogólnoakademicki;
10. profil praktyczny – profil programu kształcenia obejmującego moduły kształcenia służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, realizowany przy założeniu, że ponad połowa programu studiów określonego w punktach ECTS obejmuje zajęcia praktyczne kształtujące te umiejętności i kompetencje, w tym umiejętności uzyskiwane na zajęciach warsztatowych, które są prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią;
11. profil ogólnoakademicki – profil programu kształcenia obejmującego moduły kształcenia powiązane z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi, realizowany przy założeniu, że ponad połowa programu studiów określonego w punktach ECTS obejmuje zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy;
12. zajęcia dydaktyczne wymagające bezpośredniego udziału studentów i nauczycieli akademickich – zajęcia odbywane przy jednoczesnej obecności prowadzącego oraz studentów;
13. moduł zajęć (moduł kształcenia) – przedmiot lub grupa przedmiotów; w tym praktyka, seminarium dyplomowe – wraz z przypisaniem do każdego modułu efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS;
14. sylabus – opis przedmiotu zgodny ze wzorcem przyjętym na uczelni, określający między innymi efekty kształcenia, zakres treści, zalecana literatura oraz warunki zaliczenia przedmiotu, podawane do wiadomości studentów sposób przyjęty na wydziale.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§2

1. Ustala się wytyczne dla rad wydziałów dotyczące projektowania i uchwalania programów kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych przez Uniwersytet Zielonogórski.
2. Programy kształcenia powinny być sporządzone zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym, Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego oraz rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

§3

1. W przypadku tworzenia nowego kierunku studiów przez wydział posiadający uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego, uchwała w sprawie programu kształcenia powinna być przedłożona Senatowi najpóźniej na 4 miesiące przed rozpoczęciem planowanej rekrutacji dla tego kierunku.

2. W przypadku tworzenia nowego kierunku studiów przez wydział nieposiadający uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego, uchwała w sprawie programu kształcenia powinna być przedłożona Senatowi najpóźniej na 5 miesięcy przed rozpoczęciem planowanej rekrutacji dla tego kierunku.
3. Przed podjęciem uchwał określonych w ust. 1-3 rady wydziałów powinny zasięgnąć opinii wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia oraz opinii właściwego organu samorządu studenckiego.
4. Uchwały, o których mowa w ust. 2- 3, przedkładane są Senatowi za pośrednictwem Komisji ds. Kształcenia.
5. Komisja ds. Kształcenia dokonuje oceny uchwalonych przez rady wydziałów programów kształcenia, o których mowa w ust. 2-3 i przedkłada swoją opinię Senatowi.
6. Komisja ds. Kształcenia dokonuje oceny określonej w ust. 6 pod względem:
 - 1) zgodności opisów efektów kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego,
 - 2) przydatności programu kształcenia z punktu widzenia uczelni jako całości i relacji pomiędzy jej poszczególnymi jednostkami,
 - 3) zgodności programu kształcenia z przepisami określonymi w § 1 ust. 2 oraz wytycznymi zawartymi w niniejszej uchwale.

§ 4

1. Studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie na Uniwersytecie Zielonogórskim są prowadzone w ramach kierunku studiów.
2. Kierunek studiów może być prowadzony przez wydział organizacyjny albo łącznie przez kilka takich wydziałów.
3. Kierunek studiów jest realizowany w sposób określony przez program kształcenia.
4. Wydział posiadający uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego może prowadzić studia na uchwalonym przez Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego kierunku studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia w ramach obszarów kształcenia oraz dziedzin odpowiadających uprawnieniom tej jednostki do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów dotyczących minimum kadrowego dla danego kierunku studiów określonych odrębnymi przepisami. Uchwała Senatu określa efekty kształcenia, do których są dostosowane programy studiów, w tym plany studiów odpowiednio do poziomu i profilu kształcenia. W przypadku kierunków studiów wymienionych w art. 9b ustawy, uchwała Senatu uwzględnia standardy kształcenia określone dla tych kierunków.
5. Wydział nieposiadający uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w obszarze kształcenia i dziedzinie, do których jest przyporządkowany kierunek studiów, spełniający wymogi dotyczące minimum kadrowego dla danego kierunku studiów określone odrębnymi przepisami, który:
 - 1) posiada uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora w obszarze kształcenia

i dziedzinie, do których jest przyporządkowany kierunek studiów – może uzyskać uprawnienie do prowadzenia, zgodnie z opisem efektów kształcenia określonym przez Senat Uczelni:

- a) studiów o profilu praktycznym na tym kierunku i określonym poziomie kształcenia,
 - b) studiów o profilu ogólnoakademickim na tym kierunku i określonym poziomie kształcenia.
- 2) nie posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w obszarze kształcenia i dziedzinie, do których jest przyporządkowany kierunek studiów – może uzyskać uprawnienie do prowadzenia, zgodnie z opisem efektów kształcenia określonym przez Senat Uczelni:
- a) studiów o profilu praktycznym na określonym kierunku i poziomie kształcenia,
 - b) studiów o profilu ogólnoakademickim na określonym kierunku i poziomie kształcenia, jeżeli:
 - prowadzone na tym kierunku studia pierwszego lub drugiego stopnia o profilu praktycznym uzyskały co najmniej pozytywną ocenę jakości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
 - spełnia wymagania dotyczące obsady kadrowej, określone w odrębnych przepisach,
 - prowadzi badania naukowe w dziedzinie związanej z kierunkiem studiów.
6. Wydziałom uczelni, o których mowa w ust. 5, uprawnienie do prowadzenia studiów nadaje, na wniosek rektora, w drodze decyzji, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, po zasięgnięciu opinii:
- 1) Polskiej Komisji Akredytacyjnej – dotyczącej efektów kształcenia określonych przez Senat Uczelni oraz spełniania warunków dotyczących minimum kadrowego określonych w odrębnych przepisach,
 - 2) właściwego ministra nadzorującego uczelnię.
7. Przepisy ustawy mogą przewidywać spełnienie przez wydziały dodatkowych wymogów.
8. Program studiów o profilu praktycznym obejmuje moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.
9. Program studiów o profilu ogólnoakademickim obejmuje moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych.
9. Rada wydziału może uchwalić program studiów w języku obcym będący odpowiednikiem programu studiów prowadzonych w języku polskim.

10. Na Uniwersytecie Zielonogórskim mogą być prowadzone indywidualne studia międzyobszarowe, obejmujące co najmniej dwa obszary kształcenia i prowadzące do uzyskania dyplomu na co najmniej jednym kierunku studiów, prowadzonym w Uczelni przez wydział, mający uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora w obszarze wiedzy związanym z tym kierunkiem.
12. Jeżeli prowadzenie indywidualnych studiów międzyobszarowych związane jest z udziałem więcej niż jednego wydziału, wymagane jest zawarcie porozumienia określającego warunki prowadzenia studiów.
13. Podstawowe jednostki organizacyjne dwóch lub więcej uczelni, spełniające warunki dotyczące minimum kadrowego określone odrębnymi przepisami, mogą na podstawie uchwał senatów tych uczelni prowadzić wspólnie kierunek studiów interdyscyplinarnych na określonym poziomie i profilu kształcenia, jeżeli posiadają uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, każda w ramach innej dyscypliny naukowej lub artystycznej odpowiadającej kierunkowi studiów interdyscyplinarnych.
14. Sposób prowadzenia studiów, o których mowa w ust. 12, ich organizację oraz zasady finansowania tych studiów i rozliczania kosztów ich prowadzenia określa umowa zawarta między uczelniami.
15. Prowadzenie studiów z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość jest regulowane odrębnymi przepisami.

TWORZENIE PROGRAMU KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU STUDIÓW O OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU KSZTAŁCENIA

§5

W procesie tworzenia programu kształcenia dla kierunku studiów wydział uwzględnia:

- 1) zgodność kierunku studiów i programu kształcenia z misją i strategią Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz strategią jednostki,
- 2) potrzeby uzasadniające utworzenie planowanego kierunku studiów, w tym przede wszystkim potrzeby rynku pracy,
- 3) wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,
- 4) możliwości zainteresowania kandydatów planowanym kierunkiem studiów,
- 5) wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów,
- 6) doświadczenia i wzorce międzynarodowe,
- 7) prowadzone na Uniwersytecie Zielonogórskim lub w innych uczelniach kierunki studiów realizowane w oparciu o programy kształcenia o efektach pokrewnych planowanemu kierunkowi,
- 8) koszty planowanego kierunku studiów i możliwości jego sfinansowania przez Uczelnię lub z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania.

PROGRAM KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU STUDIÓW NA OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU KSZTAŁCENIA

§ 6

1. Program kształcenia dla kierunku studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia obejmuje:
 - 1) opis zakładanych efektów kształcenia,
 - 2) program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.
2. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia musi spełniać następujące wymagania:
 - 1) jest wewnętrznie spójny,
 - 2) obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne uzyskane przez studentów w procesie kształcenia, niezbędne do uzyskania kwalifikacji,
 - 3) uwzględnia efekty kształcenia właściwe dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybrane z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, z którego lub których został wyodrębniony kierunek studiów realizowany w sposób określony przez program kształcenia,
 - 4) został odniesiony do właściwych dla danego kierunku dziedzin nauki lub sztuki oraz dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych,
 - 5) zostały w nim uwzględnione wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów oraz wyniki analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,
 - 6) zostały w nim uwzględnione wzorce międzynarodowe,
 - 7) w przypadku studiów na kierunkach: lekarskim, pielęgniarstwo oraz architektura uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia dla tych kierunków, określonych w odrębnych przepisach,
 - 8) w przypadku kierunku studiów, w ramach którego prowadzone jest kształcenie przygotowujące do uzyskania kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określonych w odrębnych przepisach,
 - 9) w przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia na profilu ogólnoakademickim lub praktycznym. prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, określonych w odrębnych przepisach.
3. W przypadku, gdy podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi na danym kierunku i poziomie kształcenia studia o profilach ogólnoakademickim i praktycznym, opis zakładanych efektów kształcenia sporządza się odrębnie dla każdego profilu.
4. Program studiów dla kierunku studiów o określonym poziomie i profilu obejmuje następujące elementy:
 - 1) określenie formy studiów (studia stacjonarne lub niestacjonarne),
 - 2) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia,
 - 3) określenie modułów zajęć wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych

- efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS,
- 4) określenie sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia,
 - 5) plan studiów,
 - 6) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać:
 - a) na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
 - b) w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia,
 - c) w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych,
 - d) w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki,
 - 7) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać:
 - a) w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS,
 - b) w ramach zajęć z języka obcego,
 - c) w ramach zajęć z wychowania fizycznego,
 - 8) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouniversitynianych lub zajęć na innym kierunku studiów,
 - 9) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki.
5. Program studiów powinien umożliwiać studentowi wybór modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia.
 6. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia.
 7. W przypadku studiów na kierunkach, o których mowa w art. 9b ustawy, program studiów musi spełniać warunki zawarte w standardach kształcenia dla tych kierunków, określonych w odrębnych przepisach.
 8. W przypadku kierunku studiów, w ramach którego prowadzone jest kształcenie przygotowujące do uzyskania kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela program studiów musi spełniać warunki zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określonych w odrębnych przepisach.
 9. W przypadkach, o których mowa w ust. 7 i 8 niniejsze wytyczne stosuje się w zakresie nieuregulowanym w standardach kształcenia.

§ 7

1. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów dla profilu praktycznego, są prowadzone:

- 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej,
 - 2) w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie określonych czynności praktycznych przez studentów,
 - 3) przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć.
2. Zajęcia związane z określoną dyscypliną naukową lub artystyczną są prowadzone przez nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie tej dyscypliny.

§ 8

1. Uczelnia może prowadzić studia o profilu praktycznym z udziałem podmiotów gospodarczych.
2. Sposób prowadzenia i organizację studiów, o których mowa w ust. 1, określa umowa zawarta w formie pisemnej między uczelnią a podmiotem gospodarczym.
3. Umowa może określać:
 - 1) możliwość prowadzenia zajęć ze studentami, w szczególności praktycznych, przez pracowników podmiotów gospodarczych,
 - 2) udział podmiotu gospodarczego w opracowaniu programu kształcenia,
 - 3) sposób dofinansowania studiów przez podmiot gospodarczy,
 - 4) efekty kształcenia,
 - 5) sposób realizacji praktyk i staży.

LICZBA SEMESTRÓW I LICZBA PUNKTÓW ECTS KONIECZNA DO UZYSKANIA KWALIFIKACJI ODPOWIADAJĄCEJ POZIOMOWI KSZTAŁCENIA

§ 9

1. Studia pierwszego stopnia trwają co najmniej sześć semestrów, a studia inżynierskie co najmniej siedem semestrów.
2. Studia drugiego stopnia trwają od trzech do pięciu semestrów.
3. Jednolite studia magisterskie trwają od dziewięciu do dwunastu semestrów.

§ 10

1. Projektując program studiów należy wziąć pod uwagę następujące warunki w zakresie przypisywania punktów ECTS:
 - 1) jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25—30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez Uczelnię, zgodnie z planem studiów oraz jego indywidualną pracę,
 - 2) punkty ECTS należy przypisać za:
 - a) zaliczenie każdego z modułów zajęć, w tym praktyk przewidzianych w programie studiów, przy czym liczba punktów ECTS nie zależy od uzyskanej oceny, a warunkiem ich przyznania jest spełnienie przez studenta wymagań dotyczących

- uzyskania zakładanych efektów kształcenia potwierdzonych zaliczeniem zajęć lub praktyk,
- b) przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej lub przygotowanie do egzaminu dyplomowego, zgodnie z programem studiów,
- 3) student otrzymuje taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom kształcenia uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk przewidzianych na danym kierunku studiów w danej podstawowej jednostce organizacyjnej uczelni.
2. Liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów dla roku studiów wynosi co najmniej 60.
3. Liczba punktów ECTS wymagana do ukończenia studiów wyższych:
- 1) dla studiów pierwszego stopnia – wynosi co najmniej 180,
 - 2) dla studiów drugiego stopnia – wynosi co najmniej 90,
 - 3) dla jednolitych studiów magisterskich – wynosi co najmniej 300 oraz 360 w systemie studiów sześcioletnich.

OKREŚLENIE MODUŁÓW ZAJĘĆ (MODUŁÓW KSZTAŁCENIA) I SPOSOBÓW WERYFIKACJI ZAKŁADANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

§ 11

Zdefiniowanie modułu zajęć (modułu kształcenia) wymaga uwzględnienia następujących elementów:

- 1) określenie celów kształcenia w obrębie modułu,
- 2) zdefiniowanie efektów kształcenia dla modułu (zgodnych z efektami kształcenia zakładanymi dla programu kształcenia), obejmujących kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych,
- 3) dobór adekwatnych metod sprawdzania i oceny efektów kształcenia oraz wyznaczenie zadań do wykonania przez studentów,
- 4) oszacowanie nakładu pracy studenta potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz przypisanie modułowi punktów ECTS,
- 5) wyznaczenie progów określających poziomy osiągnięcia efektów kształcenia i przyporządkowanie im stopni w obrębie skali ocen stosowanej na Uczelni,
- 6) dobór metod kształcenia i uczenia się, adekwatnych do zakładanych efektów kształcenia.

PLAN STUDIÓW

§ 12

1. Plan studiów określa:
- 1) czas trwania studiów (liczbę lat/semestrów),
 - 2) rozkład modułów zajęć (modułów kształcenia) w poszczególnych semestrach/latach studiów,
 - 3) podstawowe formy prowadzenia zajęć i ich wymiar w semestrze/roku studiów (w odniesieniu do tych modułów zajęć (modułów kształcenia), których realizacja odbywa się w formie zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli

- akademickich i studentów),
- 4) liczbę punktów ECTS wymaganą do zaliczenia roku/semestru studiów,
 - 5) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim - gdy program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki.
2. Plan studiów może zawierać również inne wymagania wynikające ze specyfiki danego kierunku studiów.
 3. W przypadku prowadzenia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w ramach tego samego kierunku studiów, plan studiów należy ustalić odrębnie dla każdej z tych form.

WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE DOTYCZĄCE PROGRAMU STUDIÓW

§ 13

1. Minimalna liczba godzin zajęć w zakresie nauki języków obcych na studiach stacjonarnych wynosi:
 - 1) 120 godzin w przypadku studiów pierwszego stopnia,
 - 2) 30 godzin w przypadku studiów drugiego stopnia,
 - 3) 150 godzin w przypadku jednolitych studiów magisterskich.
2. Za zaliczenie modułu zajęć umiejętności językowych potwierdzone egzaminem lub certyfikatem przyporządkowuje się minimalną liczbę punktów ECTS:
 - 1) 8-punktów ECTS za zaliczenie modułu na studiach pierwszego stopnia,
 - 2) 2 punkty ECTS za zaliczenie modułu na studiach drugiego stopnia,
 - 3) 10 punktów ECTS za zaliczenie modułu na jednolitych studiach magisterskich.
3. Minimalna liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego na stacjonarnych studiach pierwszego i drugiego stopnia wynosi 30, a na jednolitych studiach magisterskich wynosi 60.

PRAKTYKI ZAWODOWE

§ 14

1. Program studiów określa szczegółowe zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim - gdy program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki, uwzględniając odrębne przepisy dla poszczególnych uprawnień zawodowych, a w szczególności:
 - 1) wskazuje cel praktyk,
 - 2) wskazuje efekty kształcenia właściwe dla praktyki,
 - 3) wskazuje metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia osiągniętych przez studenta w wyniku odbycia praktyki,
 - 4) przyporządkowuje praktykom punkty ECTS,
 - 5) przewiduje odpowiedni wymiar praktyk w zakładach pracy, których zakres działalności odpowiada obszarom aktywności zawodowej typowym dla absolwenta

danego kierunku studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia. Z zakładami pracy, w których organizowane są praktyki, niezbędne jest zawarcie stosownych umów.

2. Cele, program i terminy realizacji praktyk powinny być właściwie umiejscowione w procesie kształcenia, w celu umożliwienia studentowi osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.
3. Praktyki, w wymiarze określonym w programie studiów, mogą być odbywane w jednostkach gospodarczych, instytucjach publicznych, instytucjach naukowo-badawczych, instytucjach oświatowych, placówkach kultury lub w ramach innej działalności pozwalającej osiągnąć cele praktyki wskazanej przez radę podstawowej jednostki organizacyjnej.
4. Praktyki zrealizowane w okresie nie krótszym niż czas praktyki określony w studiów na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia można uznać za zaliczone na zasadach określonych w regulaminie studiów UZ.
6. Wymiar praktyk na kierunkach studiów o profilu praktycznym na każdym z poziomów kształcenia wynosi co najmniej 3 miesiące.
7. Program studiów przewiduje system zapewniania jakości praktyk, a w szczególności weryfikowania efektów kształcenia uzyskiwanych przez studentów w wyniku odbycia praktyk oraz warunki zaliczania praktyk.
8. Programy studiów dla kierunków, o których mowa w art. 9b oraz 9c ustawy uwzględniają wszystkie efekty kształcenia i inne wymagania związane z praktykami zawarte w standardach kształcenia dla tych kierunków.

ZMIANY PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA STUDIACH PIERWSZEGO STOPNIA, STUDIACH DRUGIEGO STOPNIA ORAZ JEDNOLITYCH STUDIACH MAGISTERESKICH

§ 15

1. Wydział prowadzący kierunek studiów w celu doskonalenia programu kształcenia może dokonywać w nim zmian, w tym w zakresie zakładanych efektów kształcenia właściwych dla tego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybranych z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany ten kierunek studiów.
2. Wydział nieposiadający uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w obszarze kształcenia i dziedzinie, do których jest przyporządkowany prowadzony kierunek studiów, doskonaląc program kształcenia może w ramach posiadanego uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia dokonywać zmian:
 - 1) zajęć dydaktycznych, za które student może uzyskać łącznie do 50% punktów ECTS,
 - 2) łącznie do 30% ogólnej liczby zakładanych efektów kształcenia,
 - 3) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć.
3. Zmiany programów kształcenia nie mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Zmiany w programach kształcenia polegające na usunięciu nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną, mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
5. Zmiany w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniające najnowsze osiągnięcia naukowe lub artystyczne, mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
6. Zmiany w programie kształcenia, inne niż zmiana efektów kształcenia, należy wprowadzić uchwałą Rady Wydziału do końca kwietnia roku akademickiego poprzedzającego rok akademicki, którego zmiany dotyczą.
7. Zmiany efektów kształcenia wymagają zatwierdzenia przez Senat Uczelni, w terminie na pięć miesięcy przed rozpoczęciem cyklu kształcenia.

DOKUMENTACJA PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU STUDIÓW O OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU KSZTAŁCENIA

§ 16

Dokumentacja programu kształcenia na kierunku studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia musi spełniać wymogi określone w niniejszych wytycznych i zawierać:

- 1) ogólną charakterystykę prowadzonych studiów,
- 2) opis zakładanych efektów kształcenia, który obejmuje zamierzone efekty kształcenia w formie tabeli odniesień efektów kierunkowych do efektów obszarowych (kierunek studiów – obszar kształcenia),
- 3) opis programu studiów:
 - a) plan studiów,
 - b) sylabusy poszczególnych modułów kształcenia uwzględniające metody weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studentów,
 - c) wymogi związane z ukończeniem studiów (praca dyplomowa/egzamin dyplomowy/inne),
- 4) opis warunków realizacji programów studiów, które powinny określać:
 - a) minimum kadrowe (z określonym przyporządkowaniem poszczególnych osób do dyscyplin naukowych lub artystycznych i obszarów kształcenia oraz – w przypadku studiów o profilu praktycznym – opisem doświadczeń zawodowych),
 - b) proporcję liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studiujących,
 - c) opis działalności badawczej w odpowiednim obszarze wiedzy – w przypadku studiów prowadzących do uzyskania dyplomu magisterskiego,
- 5) opis wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia,
- 6) inne dokumenty:
 - a) sposób wykorzystania wzorców międzynarodowych,
 - b) sposób uwzględnienia wyników monitorowania karier absolwentów,
 - c) sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,
 - d) udokumentowanie (dla studiów stacjonarnych), że co najmniej połowa programu studiów jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich,
 - e) udokumentowanie (dla studiów niestacjonarnych), że co najmniej czwarta część

- programu studiów jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich,
- f) udokumentowanie, że program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS,
 - g) sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi (np. lista osób spoza wydziału biorących udział w pracach programowych lub konsultujących projekt programu kształcenia, które przekazały opinie na temat zaproponowanego opisu efektów kształcenia),
 - h) dla kierunków studiów o profilu praktycznym tworzonych z udziałem podmiotów gospodarczych wymaganym dokumentem jest umowa, która powinna zawierać sposób prowadzenia i organizacji danego kierunku studiów w szczególności:
 - zasady prowadzenia zajęć praktycznych przez pracowników podmiotów gospodarczych,
 - zasady udziału podmiotów gospodarczych w tworzeniu programu kształcenia kierunku studiów,
 - zasady finansowania studiów przez podmioty gospodarcze,
 - opis zakładanych efekty kształcenia,
 - sposób i zasady realizacji praktyk i staży w podmiocie gospodarczym, trwających co najmniej jeden semestr tabela pokrycia efektów obszarowych przez efekty kierunkowe,
 - j) matryca efektów kształcenia dla programu kształcenia na określonym poziomie i profilu kształcenia.

§ 17

1. Do dnia 30 kwietnia 2015 r. rady wydziałów podejmą uchwały dostosowujące do przepisów określonych w § 2 ust. 2 oraz niniejszych wytycznych programy studiów dla dotychczas prowadzonych przez wydziały kierunków studiów.
2. Do programów kształcenia dla kierunków studiów utworzonych przed 1 października 2014 r. stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Rady wydziałów mają obowiązek podjęcia uchwał w sprawie dostosowania profili i programów kształcenia studiów prowadzonych na kierunkach utworzonych przed 1 października 2014 r. do wymagań określonych w art. 11 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym w brzmieniu obowiązującym od 1 października 2014 r.:
 - a) na studiach pierwszego stopnia – do dnia 31 października 2016 r.,
 - b) na studiach drugiego stopnia oraz na jednolitych studiach magisterskich – do dnia 31 października 2017 r.
4. Zmiany programów kształcenia, o których mowa w ust. 1-3 mogą być wprowadzone od nowego cyklu kształcenia.

§ 18

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.
2. Traci moc uchwała Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego nr 454 z dnia 30 listopada 2011 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania i uchwalania programów kształcenia dla kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia w Uniwersytecie Zielonogórskim.

Przewodniczący Senatu

prof. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński